

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammel Torv 22. 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

Dato: **12 JAN. 2005**

J.nr.: 2004-0965-933
Sagsbehandler: MV4
(Bedes anført ved henvendelser)
Akt. nr.: 3

Kommunaludvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Vedrørende kommunalreformen

På baggrund af min behandling af en konkret sag i foråret 2004 er jeg blevet opmærksom på en problemstilling vedrørende myndighedsinhabilitet som jeg i forbindelse med kommunalreformen finder anledning til at informere Retsudvalget om.

I den konkrete sag var der klaget over at Københavns Kommune havde truffet afgørelse om ikke at udstede et påbud om afhjælpende foranstaltninger efter miljøbeskyttelseslovens § 42, stk. 3, i forbindelse med støj fra et fritidshjem. Da fritidshjemmet tilhørte kommunen, gav sagen anledning til overvejelser om hvorvidt kommunen var inhabil ved behandlingen af sagen.

For at undgå tilfælde af myndighedsinhabilitet indeholder miljøbeskyttelsesloven regler om substitution således at amtsrådet godkender og fører tilsyn med virksomheder der drives af kommunalbestyrelsen, og omvendt har kommunalbestyrelsen disse beføjelser med hensyn til amtsrådets virksomheder (miljøbeskyttelseslovens § 40, stk. 2, § 65, stk. 5, og § 66, stk. 4). Dette princip om substitution er dog fraveget med hensyn til Københavns, Frederiksberg og Bornholms Kommuner som ikke hører under den amtskommunale inddeling. Det er således i miljøbeskyttelsesloven udtrykkeligt fastsat at disse kommuner skal godkende og føre tilsyn med deres egne virksomheder (§ 90). Dette kan som nævnt give anledning til problemer med myndighedsinhabilitet, og disse problemer bliver kun til en vis grad afhjulpnet ved at borgerne kan klage over (bl.a.) kommunernes afgørelser til Miljøministeriet i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 91, stk. 1.

I den konkrete sag jeg behandlede, var der ikke mulighed for at klage til Miljøministeriet fordi ministeriet har udstedt en bekendtgørelse som fjerner denne klagemulighed i visse typer af sager. Efter miljøbeskyttelseslovens § 92 kan miljøministeren fastsætte regler om at afgørelser der enkeltvis er af mindre betydning for miljøbeskyttelsen, ikke kan påklages til anden administrativ myndighed. Det var således Københavns Kommune der traf afgørelse i en sag hvor der var klaget over støj fra kommunens eget fritidshjem, og der var ikke mulighed for at klage over afgørelsen.

Kommunalreformen vil medføre at de fleste af de nuværende amtslige miljøopgaver bliver placeret i kommunerne således at hovedparten af den konkrete myndighedsudøvelse og håndhævelse inden for miljøbeskyttelsesloven fremover skal varetages af kommunerne.

Miljøstyrelsen har den 30. november 2004 fremlagt udkast til forslag til lov om ændring af miljøbeskyttelsesloven. Ifølge lovforslaget ophæves de gældende substitutionsregler og erstattes af bestemmelser hvorefter miljøministeren fører tilsyn med alle kommunale spildevandsudledninger og visse kommunale affaldshåndteringsanlæg.

Med de foreslåede ændringer er der taget højde for spørgsmål om myndighedsinhabilitet hos kommunerne på disse to store områder. Da der imidlertid ikke er stillet forslag om indførelse af en generel regel om substitution, må det efter min opfattelse betyde at der er områder der kan give anledning til spørgsmål om myndighedsinhabilitet i alle kommuner fremover når kommunalreformen træder i kraft, og ikke som i dag blot i Københavns, Frederiksberg og Bornholms Kommuner.

I Miljøstyrelsens udkast er det foreslået at borgernes mulighed for at klage over kommunernes afgørelser skal bevares, dog med den ændring at der ikke længere skal kunne klages til Miljøministeriet, men til Miljøklagenævnet. Men miljøministerens gældende beføjelser til at afskære klageadgangen i sager der enkeltvis er af mindre betydning for miljøbeskyttelsen (miljøbeskyttelseslovens § 92), foreslås heller ikke ændret. Hvis klageadgangen i sager om støj (miljøbeskyttelseslovens § 42, stk. 3) fortsat skal være afskåret som i den konkrete sag jeg behandlede, vil kommunalreformen medføre at der på dette område hvor spørgsmål om myndighedsinhabilitet kan opstå, hverken er mulighed for at lade en anden myndighed træffe afgørelse eller mulighed for at klage over afgørelsen.

Dette er en ordning som må give anledning til retssikkerhedsmæssige betænkeligheder. Jeg kan i øvrigt henvise til Lars Nordskov Niensens artikel i Kommunekredit (1999), Kommunestyre i Retlige Rammer, side 56.

Spørgsmålet begrænser sig i øvrigt ikke til sager om støj, men findes også på flere andre områder der er omfattet af miljøbeskyttelsesloven. Desuden giver bl.a. byggeloven og planloven anledning til tilsvarende sager hvor kommunerne træffer afgørelser om deres egne ejendomme, men efter disse love har borgerne dog til en vis grad mulighed for at klage over kommunernes afgørelser.

Jeg har sendt et enslydende brev til Retsudvalget.

Med venlig hilsen

Hans Gammeltoft-Hansen

Kopi er samtidig sendt til:

Miljøministeren